ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 6ης Νοεμβρίου 2008 *

Στην υπόθεση C-155/07,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, η οποία ασκήθηκε στις 19 Μαρτίου 2007,

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τους R. Passos και A. Baas καθώς και την D. Gauci, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγον,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τις M. Arpio Santacruz και M. Sims καθώς και τον D. Canga Fano,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

υποστηριζόμενου από την

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους A. Aresu και F. Dintilhac, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, A. Ó Caoimh (εισηγητή), J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: M.-A. Gaudissart, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Μαΐου 2008,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο, αφενός, να ακυρώσει την απόφαση 2006/1016/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006, για την παροχή εγγύησης της Κοινότητας στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε περίπτωση ζημιών από δάνεια και εγγυήσεις δανείων που χορηγούνται για σχέδια εκτός της Κοινότητας (ΕΕ L 414, σ. 95, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), και, αφετέρου, σε περίπτωση που ακυρώσει την απόφαση αυτή, να διατηρηθούν τα αποτελέσματα αυτής έως ότου εκδοθεί νέα απόφαση.

Το ιστορικό της διαφοράς και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

2 Στις 22 Ιουνίου 2006, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποδέχθηκε πρόταση, από την οποία προέκυψε η προσβαλλόμενη απόφαση. Η πρόταση αυτή ανέφερε ως νομική βάση το άρθρο 181 Α ΕΚ.

3 Στις 30 Νοεμβρίου 2006, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα με τη γνώμη του επί της εν λόγω προτάσεως, της οποίας η τροποποίηση υπ' αριθ. 1 είχε ως αντικείμενο την προσθήκη του άρθρου 179 ΕΚ ως νομικής βάσεως. Κάλεσε την Επιτροπή να την τροποποιήσει αναλόγως, σύμφωνα με το άρθρο 250, παράγραφος 2, ΕΚ.

4 Η Επιτροπή δεν τροποποίησε την πρότασή της ως προς το σημείο αυτό και, στις 19 Δεκεμβρίου 2006, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση με αποκλειστική νομική βάση το άρθρο 181 Α ΕΚ.

5 Εκτιμώντας ότι η εν λόγω απόφαση έπρεπε να έχει εκδοθεί στηριζόμενη επίσης στο άρθρο 179 ΕΚ, το Κοινοβούλιο άσκησε την παρούσα προσφυγή ακυρώσεως.

6 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, της 10ης Οκτωβρίου 2007, επετράπη στην Επιτροπή να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου.

7 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, της 25ης Οκτωβρίου 2007, η αίτηση παρεμβάσεως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) απορρίφθηκε για τον λόγο ότι η τελευταία δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που απαριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 7, παράγραφος 1, ΕΚ.

Το νομικό πλαίσιο

8 Η τρίτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Για τη στήριξη της εξωτερικής δράσης της ΕΕ χωρίς να επηρεάζεται η φερεγγυότητα της ΕΤΕπ, θα πρέπει να παρασχεθεί στην ΕΤΕπ εγγύηση από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας για τις πράξεις που υλοποιούνται εκτός της Κοινότητας. […]»

9 Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της αποφάσεως αυτής αναφέρει ότι η εγγύηση της Κοινότητας θα πρέπει να καλύπτει ζημίες από δάνεια και εγγυήσεις δανείων που αφορούν επενδυτικά έργα επιλέξιμα για στήριξη από την ΕΤΕπ, τα οποία υλοποιούνται στις χώρες που εμπίπτουν στους κανονισμούς (ΕΚ) 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΙΡΑ) [ΜΠΒ] (ΕΕ L 210, σ. 82), (ΕΚ) 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006, για τον καθορισμό γενικών διατάξεων σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ΕΕ L 310, σ. 1), και (ΕΚ) 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΕΕ L 378, σ. 41), οσάκις το δάνειο ή η εγγύηση δανείου έχει χορηγηθεί βάσει υπογραφείσας συμφωνίας που ούτε έχει λήξει ούτε έχει ακυρωθεί.

10 Σύμφωνα με το γράμμα της έβδομης αιτιολογικής σκέψεως της εν λόγω αποφάσεως:

«Από το 2007, οι εξωτερικές σχέσεις της [Ενώσεως] θα υποστηριχθούν επίσης από τους νέους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, δηλαδή τον ΜΠΒ, τον [μηχανισμό ευρωπαϊκής γειτονίας και εταιρικής σχέσης], τον [μηχανισμό για την αναπτυξιακή συνεργασία] και τον μηχανισμό σταθερότητας [που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006 (ΕΕ L 327, σ. 1)].»

11 Η όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αναφέρει τα εξής:

«Οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ θα πρέπει να συνάδουν και να υποστηρίζουν τις εξωτερικές πολιτικές της [Ενώσεως], περιλαμβανομένων και συγκεκριμένων περιφερειακών στόχων. Διασφαλίζοντας συνολική συνοχή με τις δράσεις της [Ενώσεως], η χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ θα πρέπει να είναι συμπληρωματική των αντίστοιχων πολιτικών, προγραμμάτων και μηχανισμών παροχής της κοινοτικής βοήθειας στις διάφορες περιοχές. Επίσης, η προστασία του περιβάλλοντος και η ενεργειακή ασφάλεια των κρατών μελών θα πρέπει να συνιστά μέρος των χρηματοδοτικών στόχων της ΕΤΕπ σε όλες τις επιλέξιμες περιοχές. […]»

12 Οι αιτιολογικές σκέψεις 12 έως 14 της εν λόγω αποφάσεως έχουν ως εξής:

«(12) Οι χρηματοδοτήσεις της ΕΤΕπ στις χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής θα ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τη στρατηγική συνεργασίας της ΕΕ στις περιοχές αυτές και θα συμπληρώσουν τα μέσα που χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς δημοσιονομικούς πόρους. Η ΕΤΕπ θα πρέπει να επιδιώξει να επεκτείνει σταδιακά τις δραστηριότητές της σε μεγαλύτερο αριθμό χωρών στις εν λόγω περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο ευημερουσών χωρών. […]

(13) Στην Κεντρική Ασία, η ΕΤΕπ θα πρέπει να επικεντρώσει τις δραστηριότητές της σε μείζονα έργα ενεργειακού εφοδιασμού και μεταφοράς ενέργειας με διασυνοριακό αντίκτυπο. […]

(14) Προκειμένου να συμπληρωθούν οι δραστηριότητες της ΕΤΕπ που πραγματοποιούνται βάσει της συμφωνίας του Κοτονού στις χώρες [της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ)], στη Νότια Αφρική, η ΕΤΕπ θα πρέπει να επικεντρωθεί σε έργα υποδομών δημόσιου ενδιαφέροντος […] και στη στήριξη του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των [μικρομεσαίων επιχειρήσεων]. […]»

13 Το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τιτλοφορούμενο «Εγγύηση και ανώτατα όρια», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Η Κοινότητα παρέχει στην ΕΤΕπ συνολική εγγύηση (στο εξής: κοινοτική εγγύηση) για πληρωμές μη εισπραχθείσες από την ΕΤΕπ, που οφείλονται όμως σε αυτή, σε σχέση με δάνεια και εγγυήσεις δανείων για επιλέξιμα από την ΕΤΕπ επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε χώρες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης, εφόσον τα εν λόγω δάνεια ή οι εγγυήσεις δανείων έχουν χορηγηθεί βάσει υπογραφείσας συμφωνίας, η οποία ούτε έχει λήξει ούτε έχει ακυρωθεί […], και έχουν χορηγηθεί […] για την στήριξη των σχετικών στόχων εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

14 Το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής, τιτλοφορούμενο «Καλυπτόμενες χώρες», προβλέπει τα εξής:

«1. Ο κατάλογος των επιλέξιμων ή δυνάμει επιλέξιμων χωρών για χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ βάσει κοινοτικής εγγύησης εκτίθεται στο παράρτημα Ι.

2. Για τις χώρες που κατονομάζονται στο παράρτημα Ι και φέρουν την ένδειξη "*", και για άλλες χώρες που δεν κατονομάζονται στο παράρτημα Ι, η επιλεξιμότητα κάθε τέτοιας χώρας για χρηματοδότηση της ΕΤΕπ βάσει κοινοτικής εγγύησης αποφασίζεται από το Συμβούλιο σε αυτοτελή βάση με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 181 Α, παράγραφος 2, της Συνθήκης [ΕΚ].

[…]

4. Σε περίπτωση σοβαρής ανησυχίας σχετικά με την πολιτική ή οικονομική κατάσταση σε συγκεκριμένη χώρα, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει σε συμφωνία με την ΕΤΕπ να αναστείλει τις νέες χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ βάσει κοινοτικής εγγύησης στην εν λόγω χώρα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 181 Α, παράγραφος 2, της Συνθήκης [ΕΚ].»

15 Το άρθρο 3 της εν λόγω αποφάσεως έχει τίτλο «Συνοχή με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Κατά την παράγραφό του 1, «[η] συνοχή των εξωτερικών δράσεων της ΕΤΕπ με τους στόχους εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενισχύεται προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες των χρηματοδοτικών πράξεων της ΕΤΕπ και των δημοσιονομικών πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

16 Η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου 3 έχει ως εξής:

«Η συνεργασία πραγματοποιείται σε περιφερειακά διαφοροποιημένη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο της ΕΤΕπ καθώς και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε κάθε περιοχή.»

17 Το παράρτημα Ι της προσβαλλομένης αποφάσεως περιέχει, σύμφωνα με το άρθρο 2 αυτής, κατάλογο των χωρών που μπορούν να τύχουν χρηματοδοτήσεων εκ μέρους της ΕΤΕπ τις οποίες καλύπτει η κοινοτική εγγύηση, συσταθείσα σύμφωνα με την ακόλουθη ονοματολογία:

«Α. Χώρες με προενταξιακό καθεστώς

1) Υποψήφιες χώρες

[…]

2) Δυνητικά υποψήφιες χώρες

[…]

Β. Χώρες της πολιτικής γειτονίας και εταιρικής σχέσης

1) Μεσόγειος

[…]

2) Ανατολική Ευρώπη, Νότιος Καύκασος και Ρωσία

[…]

Γ. Ασία και Λατινική Αμερική

1) Λατινική Αμερική

[…]

2) Ασία

Ασία (χωρίς την Κεντρική Ασία):

[…]

Κεντρική Ασία:

[…]

Δ. Νότια Αφρική

Νότιος Αφρική.»

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

Επιχειρήματα του Κοινοβουλίου

18 Κατά το Κοινοβούλιο, από το γράμμα της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι αυτή αποτελεί μηχανισμό εξωτερικής πολιτικής που καλύπτει συγχρόνως τη συνεργασία με αναπτυσσόμενες χώρες και με άλλες χώρες που δεν είναι αναπτυσσόμενες. Κατ' αυτό, εφόσον η συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες εμπίπτει

αποκλειστικώς στον τίτλο XX της Συνθήκης, τιτλοφορούμενο «Συνεργασία για την ανάπτυξη», το άρθρο 179 ΕΚ πρέπει να προστεθεί ως νομική βάση της αποφάσεως αυτής.

19 Το Κοινοβούλιο παρατηρεί μεταξύ άλλων ότι οι περισσότερες από τις περιοχές που αφορά η εν λόγω απόφαση αποτελούνται από «αναπτυσσόμενες χώρες», σύμφωνα με την κατάταξη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και εκείνη της Παγκόσμιας Τράπεζας, και ότι η πλειονότητα των ενδιαφερομένων χωρών —ιδίως οι μεσογειακές χώρες που εμπίπτουν στην πολιτική γειτονίας και εταιρικής σχέσεως, οι χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής, καθώς και η Νότιος Αφρική — αποτελούν τέτοιες χώρες. Η προσβαλλόμενη απόφαση εντάσσεται επομένως στους στόχους του άρθρου 177 ΕΚ, στους οποίους συγκαταλέγεται η «σταθερή και διαρκής οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών».

20 Το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά επίσης τρίτες χώρες που δεν είναι αναπτυσσόμενες δεν συνεπάγεται ότι αυτή έπρεπε να εκδοθεί αποκλειστικώς βάσει του άρθρου 181 Α ΕΚ. Πράγματι, ο λόγος υπάρξεως του άρθρου αυτού, το οποίο εισήχθη με τη Συνθήκη της Νίκαιας, ήταν η καθιέρωση ειδικής νομικής βάσεως για τα αυτόνομα προγράμματα στον χρηματοοικονομικό και τεχνικό τομέα, καθώς και για οριζόντιες συμφωνίες με τρίτες χώρες οι οποίες δεν ανήκουν στις αναπτυσσόμενες.

21 Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει επίσης ότι το γεγονός ότι το άρθρο 179 ΕΚ δεν αποτελεί νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως καθιστά δυνατό στο Συμβούλιο, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφοι 2 και 4, αυτής, να εκδίδει ατομικές αποφάσεις που αφορούν μία ή περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες βάσει του άρθρου 181 Α ΕΚ, πράγμα που θα συνιστούσε παραβίαση της Συνθήκης.

22 Κατά το Κοινοβούλιο, ο αποκλεισμός των δράσεων οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας από το πεδίο εφαρμογής της συνεργασίας για την ανάπτυξη συνεπάγεται τον αποκλεισμό της πλειονότητας των μηχανισμών που βασίζονται στο άρθρο 179 ΕΚ, με αποτέλεσμα η διάταξη αυτή να στερείται μεγάλου μέρους της ουσίας της.

23 Επιπλέον, το Κοινοβούλιο έχει τη γνώμη ότι η επιλογή της νομικής βάσεως πρέπει να πραγματοποιείται με γεωγραφικό κριτήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις χώρες με τις οποίες η Κοινότητα συνεργάζεται δυνάμει της οικείας κοινοτικής πράξεως. Έτσι, τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ εφαρμόζονται ανάλογα με τις χώρες αποδέκτες της πράξεως αυτής, ανεξαρτήτως του αν υπάρχει κύριος σκοπός και δευτερεύων σκοπός. Πράγματι, στο μέτρο που η επιδίωξη των στόχων που διατυπώνονται στο άρθρο 177 ΕΚ εκφράζεται, στην πράξη, με οικονομική και χρηματοοικονομική συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες, τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ θα μπορούσαν να αφορούν παρόμοιους στόχους αν και αφορούν διαφορετικές χώρες αποδέκτες.

24 Επικουρικώς, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση επιδιώκει ταυτόχρονα τους στόχους των άρθρων 181 Α ΕΚ και 179 ΕΚ, διότι συνιστά μέτρο οικονομικής συνεργασίας ταυτόχρονα με αναπτυσσόμενες χώρες και με άλλες τρίτες χώρες. Η χρησιμοποίηση διπλής νομικής βάσεως θα ήταν επομένως δικαιολογημένη στο μέτρο που η συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες θα συνδεόταν αρρήκτως με τον σκοπό της αποφάσεως αυτής.

Επιχειρήματα του Συμβουλίου

25 Κατά το Συμβούλιο, το άρθρο 181 Α ΕΚ συνιστά την κατάλληλη και επαρκή νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Εξάλλου, η επιθυμία ενός θεσμικού οργάνου να συμμετέχει ενεργέστερα στην έκδοση ορισμένης πράξεως δεν είχε επιπτώσεις στην επιλογή της νομικής βάσεως αυτής.

26 Το Συμβούλιο θεωρεί ότι από την εξέταση του σκοπού και του περιεχομένου της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι αυτή έχει αποκλειστικό σκοπό την καθιέρωση δράσεως χρηματοοικονομικής συνεργασίας με τρίτες χώρες μέσω ενός κοινοτικού μηχανισμού.

27 Εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 181 Α ΕΚ, διότι ουδόλως διακρίνει συναφώς μεταξύ των τρίτων χωρών που αφορά, ανάλογα με το αν είναι αναπτυσσόμενες χώρες ή όχι. Το γεγονός ότι οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ πρέπει να είναι συνεπείς προς τις εξωτερικές πολιτικές της Ενώσεως και να συμπληρώνουν πολιτικές βοήθειας σημαίνει, κατά το Συμβούλιο, να είναι συνεπείς προς την αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας, όπως επιβάλλει το άρθρο 181 Α, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΕΚ.

28 Αντιθέτως, το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση προβλέπει ότι η εφαρμογή της πρέπει να είναι συνεπής προς την αναπτυξιακή πολιτική ή ότι παράγει αποτελέσματα που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δεν αρκεί για να δικαιολογηθεί η έκδοσή της με βάση επίσης το άρθρο 179 ΕΚ. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά το γεγονός ότι ο κατάλογος των επιλέξιμων ή δυνητικώς επιλέξιμων χωρών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της αποφάσεως αυτής περιλαμβάνει αναπτυσσόμενες χώρες, διότι οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου αυτού προβλέπουν ότι οι συμμετοχές της ΕΤΕπ δυνάμει του άρθρου αυτού πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της Συνθήκης.

29 Το Συμβούλιο διευκρίνισε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι, κατά τη γνώμη του, ο έμμεσος χαρακτήρας της σχέσεως μεταξύ της κοινοτικής εγγυήσεως και των αναπτυσσόμενων χωρών συνιστά τον αποφασιστικό λόγο για τον οποίο η προσβαλλόμενη απόφαση δεν πρέπει να στηρίζεται και στο άρθρο 179 ΕΚ.

Επιχειρήματα της Επιτροπής

30 Η Επιτροπή θεωρεί ότι το αντίστοιχο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ στηρίζεται τόσο σε γεωγραφικό κριτήριο (οι αναπτυσσόμενες χώρες για τον τίτλο XX της Συνθήκης και οι τρίτες χώρες για τον τίτλο της XXI) όσο και σε ουσιαστικό κριτήριο (οι τρεις σκοποί τους οποίους διατυπώνει το άρθρο 177, παράγραφος 1, ΕΚ για τον τίτλο XX της Συνθήκης και οι δράσεις οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας για τον τίτλο XXI).

31 Αμφισβητεί αυτό που θεωρεί ως αυστηρά γεωγραφική ερμηνεία του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 181 Α ΕΚ που προβάλλει το Κοινοβούλιο. Η εν λόγω ερμηνεία δεν στηρίζεται στο κείμενο των τίτλων XX και XXI της Συνθήκης. Πράγματι, όσον αφορά τον εν λόγω τίτλο XXI, το γεωγραφικό κριτήριο παραπέμπει σε όλες τις τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των αναπτυσσόμενων χωρών. Το άρθρο 181 Α ΕΚ μπορεί επομένως να εφαρμόζεται στις αναπτυσσόμενες χώρες ελλείψει πιο περιοριστικής διατυπώσεως του τίτλου υπό τον οποίο εμφανίζεται και της παραγράφου του 1. Κατά την Επιτροπή, η επιχειρηματολογία του Κοινοβουλίου δεν λαμβάνει υπόψη τη φράση «[μ]ε την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης» του άρθρου 179, παράγραφος 1, ΕΚ.

32 Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί χρηματοοικονομικό μηχανισμό ο οποίος εφαρμόζεται πρωτίστως στο εσωτερικό επίπεδο της Κοινότητας. Η απόφαση αυτή δεν αποτελεί τη νομική βάση των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων της ΕΤΕπ υπέρ τρίτων χωρών, η οποία πρωτίστως είναι το άρθρο 18, παράγραφος 1, του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού της ΕΤΕπ, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη.

33 Η Επιτροπή, όπως και το Συμβούλιο, υπενθυμίζει ότι το άρθρο 181 Α ΕΚ προβλέπει ότι οι εκτός Κοινότητας δράσεις οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας που αναλαμβάνονται βάσει του άρθρου αυτού «είναι […] συνεπείς προς την αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας». Επομένως, κατά την Επιτροπή, οι συντάκτες της Συνθήκης θεωρούσαν ότι τα βασιζόμενα στο άρθρο 181 Α ΕΚ μέτρα μπορούν να έχουν ευνοϊκό αποτέλεσμα για την ανάπτυξη, περιλαμβανομένης αυτής των αναπτυσσόμενων χωρών. Η Επιτροπή, απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, υποστήριξε ότι, ακόμη και για τη χορήγηση εγγυήσεως στην ΕΤΕπ σχετικά με πράξεις που αφορούν χώρες οι οποίες είναι όλες αναπτυσσόμενες κατά την έννοια της Συνθήκης, η κατάλληλη νομική βάση είναι το άρθρο 181 Α ΕΚ, διότι οι χώρες αυτές μόνον εμμέσως επωφελούνται από την εν λόγω εγγύηση, μέσω των δανείων που χορηγεί η ΕΤΕπ σύμφωνα με τις δικές της εσωτερικές διαδικασίες και βάσει του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού της ΕΤΕπ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

34 Κατά πάγια νομολογία, η επιλογή της νομικής βάσεως μιας κοινοτικής πράξεως πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξεως αυτής (βλ., υπό την έννοια αυτή, μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 1991, C-300/89, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, γνωστή ως «Διοξείδιο του τιτανίου», Συλλογή 1991, σ. I-2867, σκέψη 10, και της 29ης Απριλίου 2004, C-338/01, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2004, σ. I-4829, σκέψη 54), και στη νομική βάση που έχει επιλεγεί για την έκδοση άλλων κοινοτικών πράξεων που εμφανίζουν ενδεχομένως παρόμοια χαρακτηριστικά (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 131/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 905, σκέψη 29, και της 20ής Μαΐου 2008, C-91/05, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 106). Εξάλλου, οσάκις υφίσταται στη Συνθήκη ειδικότερη διάταξη δυνάμενη να αποτελέσει τη νομική βάση συγκεκριμένης πράξεως, η πράξη αυτή πρέπει να στηριχθεί επί της διατάξεως αυτής (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 60, και της 26ης Ιανουαρίου 2006, C-533/03, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2006, σ. I-1025, σκέψη 45).

35 Αν από την εξέταση ενός μέτρου αποδεικνύεται ότι αυτό επιδιώκει διττό σκοπό ή ότι απαρτίζεται από δύο συνιστώσες και αν ο ένας από τους σκοπούς αυτούς ή η μία από τις συνιστώσες αυτές μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύρια, ενώ η άλλη είναι απλώς παρακολουθηματική, η πράξη πρέπει να στηρίζεται μόνο σε μία νομική βάση, ήτοι εκείνη που απαιτείται από τον κύριο ή επικρατούντα σκοπό ή από την κύρια ή επικρατούσα συνιστώσα (βλ., υπ' αυτή την έννοια, μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 17ης Μαρτίου 1993, C-155/91, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-939, σκέψεις 19 και 21, της 30ής Ιανουαρίου 2001, C-36/98, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-779, σκέψη 59, της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 55, καθώς και της 20ής Μαΐου 2008, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 73).

36 Όσον αφορά μέτρο το οποίο επιδιώκει συγχρόνως πολλούς σκοπούς ή έχει πολλές συνιστώσες άρρηκτα συνδεδεμένους μεταξύ τους, χωρίς ο ένας να είναι παρακολουθηματικός σε σχέση με τον άλλο, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, εφόσον έτσι είναι εφαρμοστέες διάφορες διατάξεις της Συνθήκης, ένα τέτοιο μέτρο πρέπει κατ' εξαίρεση

να στηρίζεται στις αντίστοιχες διαφορετικές νομικές βάσεις (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, C-211/01, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-8913, σκέψη 40, και της 20ής Μαΐου 2008, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 75).

37 Πάντως, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, κυρίως με τις σκέψεις 17 έως 21 της προαναφερθείσας αποφάσεως «Διοξείδιο του τιτανίου», ότι η χρησιμοποίηση διττής νομικής βάσεως αποκλείεται στην περίπτωση που οι διαδικασίες που προβλέπονται για καθεμία από τις νομικές αυτές βάσεις είναι ασυμβίβαστες μεταξύ τους (βλ. επίσης, υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 25ης Φεβρουαρίου 1999, C-164/97 και C-165/97, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-1139, σκέψη 14, της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, προαναφερθείσα, σκέψη 57, καθώς και της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-94/03, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2006, σ. I-1, σκέψη 52, και C-178/03, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2006, σ. I-107, σκέψη 57).

38 Υπό το φως των εκτιμήσεων αυτών πρέπει να προσδιοριστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε εγκύρως με αποκλειστική νομική βάση το άρθρο 181 Α ΕΚ. Προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να εξεταστούν, αρχικώς, οι σχέσεις μεταξύ, αφενός, του άρθρου 179 ΕΚ, που περιλαμβάνεται στον τίτλο XX της Συνθήκης, και αφετέρου, του άρθρου 181 Α ΕΚ, που υπάγεται στον τίτλο XXI, προτού εξεταστεί αν το περιεχόμενο και ο σκοπός της αποφάσεως αυτής εμπίπτουν, όπως υποστηρίζει το Κοινοβούλιο, στο πεδίο εφαρμογής των δύο αυτών άρθρων. Αν αποδειχθεί ότι αυτό συμβαίνει, θα πρέπει να εξεταστεί ποια ήταν η κατάλληλη νομική βάση για την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως.

Επί της οροθετήσεως των αντίστοιχων τομέων των τίτλων XX και XXI της Συνθήκης

39 Είναι αληθές ότι, όπως τονίζει η Επιτροπή, ο υπό κυριολεκτική έννοια όρος «τρίτες χώρες», που χρησιμοποιείται από το άρθρο 181 Α ΕΚ, είναι επαρκώς ευρύς για να συμπεριλάβει τόσο τις αναπτυσσόμενες όσο και άλλες τρίτες χώρες. Εντούτοις, δεν μπορεί να συναχθεί από αυτό, χωρίς να περιοριστεί το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 179 ΕΚ, ότι οποιαδήποτε δράση οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας με αναπτυσσόμενες χώρες κατά την έννοια του άρθρου 177 ΕΚ μπορεί να αναληφθεί με μόνη βάση το άρθρο 181 Α ΕΚ.

40 Πράγματι, αν και μόνον το άρθρο 181 Α ΕΚ προβλέπει ρητώς την «οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία», ενώ το άρθρο 179 ΕΚ αναφέρεται μόνο, γενικώς, σε «μέτρα», εντούτοις, αυτή η συνεργασία μπορεί να αποτελεί, σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες της, τυπική μορφή αναπτυξιακής συνεργασίας. Δεν αμφισβητείται ότι η ΕΤΕπ ενεργεί κυρίως εντός πλαισίου οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας. Όμως, στο άρθρο 179 ΕΚ προβλέπεται, σε συνδυασμό με το άρθρο 177 ΕΚ, ότι η ΕΤΕπ συμβάλλει, υπό τους όρους που προβλέπονται στο καταστατικό της, στην εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη των στόχων της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη. Έτσι, το σημείο 119 της κοινής δήλωσης του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου, του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που τιτλοφορείται «Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη [για την ανάπτυξη]» (ΕΕ 2006, C 46, σ. 1), αναφέρει ότι η ΕΤΕπ «διαδραματίζει όλο και πιο σημαντικό ρόλο για την εφαρμογή της κοινοτικής βοήθειας, μέσω επενδύσεων στις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις στις αναπτυσσόμενες χώρες».

41 Επιπλέον, το άρθρο 181 Α ΕΚ αρχίζει με τη φράση «[μ]ε την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης και ιδίως των διατάξεων του τίτλου XX». Η φράση αυτή καθιστά σαφές ότι ο εν λόγω τίτλος XX είναι ειδικός για την αναπτυξιακή συνεργασία.

42 Ασφαλώς, όπως υπενθυμίζουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, το άρθρο 179 ΕΚ αρχίζει επίσης με τη φράση «[μ]ε την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης».

43 Εντούτοις, πρέπει να παρατηρηθεί, αφενός, ότι, όπως αναφέρει στα υπομνήματά του το Κοινοβούλιο, το άρθρο 179 ΕΚ διατυπώθηκε σε εποχή που το άρθρο 181 Α ΕΚ δεν υφίστατο ακόμη, δεδομένου ότι ο τίτλος XXI, στον οποίο περιλαμβάνεται το τελευταίο αυτό άρθρο, εισήχθη στη Συνθήκη μόλις κατά την αναθεώρηση αυτής με τη Συνθήκη της Νίκαιας. Πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου 181 Α ΕΚ και καθόσον δεν επρόκειτο για κοινοτικούς μηχανισμούς υπαγόμενους σε άλλες πολιτικές, η Κοινότητα θέσπιζε μέτρα και συνήπτε συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες που δεν ήσαν

αναπτυσσόμενες βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 308 ΕΚ), ελλείψει ειδικής νομικής βάσεως. Η προσθήκη του τίτλου XXI στη Συνθήκη δημιούργησε, επομένως, ειδική νομική βάση για τη συνεργασία αυτή και διευκόλυνε τη διαδικασία υιοθετήσεως των κοινοτικών πρωτοβουλιών στον τομέα αυτόν αντικαθιστώντας με την ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο την ομοφωνία που απαιτεί το άρθρο 308 ΕΚ.

44 Αφετέρου, η επιφύλαξη του άρθρου 179 ΕΚ είναι λιγότερο ειδική από εκείνη του άρθρου 181 Α ΕΚ, η οποία αναφέρεται ρητώς στον τίτλο XX της Συνθήκης.

45 Υπό τις συνθήκες αυτές, η επιφύλαξη του άρθρου 181 Α ΕΚ σχετικά με τον τίτλο XX της Συνθήκης ισχύει κατά προτεραιότητα έναντι αυτής του άρθρου 179 ΕΚ.

46 Η ερμηνεία αυτή δεν μπορεί να ανατραπεί από την επιχειρηματολογία της Επιτροπής που αναπτύσσεται στη σκέψη 33 της παρούσας αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία τα μέτρα που αφορούν την πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη μπορούν να στηρίζονται αποκλειστικώς στο άρθρο 181 Α ΕΚ, αρκεί να είναι συνεπή προς την πολιτική αυτή, όπως αυτή φαίνεται από τον τίτλο XX της Συνθήκης. Πράγματι, αναφέροντας ότι οι δράσεις οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής συνεργασίας «είναι […] συνεπείς προς την αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας», το άρθρο 181 Α, παράγραφος 1, ΕΚ σημαίνει απλώς ότι η Κοινότητα, οσάκις θεσπίζει μέτρα βάσει του άρθρου 181 Α ΕΚ, οφείλει να διασφαλίζει τη διατήρηση συνέπειας προς ό,τι αποφασίστηκε ή θα μπορούσε να αποφασιστεί βάσει του άρθρου 179 ΕΚ. Αυτή η ανάλυση ενισχύεται από το άρθρο 178 ΕΚ, κατά το γράμμα του οποίου η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη τους στόχους του άρθρου 177 ΕΚ στο πλαίσιο των πολιτικών που εφαρμόζει και που μπορούν να επηρεάσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες.

47 Επομένως, στο μέτρο που το άρθρο 181 Α ΕΚ έχει εφαρμογή με την επιφύλαξη του τίτλου XX της Συνθήκης ΕΚ, σχετικά με τη συνεργασία για την ανάπτυξη, το άρθρο αυτό δεν μπορεί να αποτελεί τη νομική βάση των μέτρων που επιδιώκουν τους κατά την έννοια του εν λόγω τίτλου XX στόχους της αναπτυξιακής συνεργασίας που διατυπώνονται στο άρθρο 177 ΕΚ.

48 Χωρίς να είναι αναγκαία εν προκειμένω η απόφανση επί του ερωτήματος αν μια δράση οικονομικής, χρηματοοικονομικής ή τεχνικής συνεργασίας με αναπτυσσόμενες χώρες μπορεί, στο μέτρο που δεν επιδιώκει αυτούς τους σκοπούς, να έχει αποκλειστική νομική βάση το άρθρο 181 Α ΕΚ, είναι αναγκαίο να εξεταστούν το περιεχόμενο και ο σκοπός της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Επί του περιεχομένου της προσβαλλομένης αποφάσεως

49 Σύμφωνα με το άρθρο της 1, παράγραφος 1, η προσβαλλόμενη απόφαση παρέχει στην ΕΤΕπ εγγύηση από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για πληρωμές μη εισπραχθείσες σε σχέση με τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες που αυτή πραγματοποίησε στις χώρες που καλύπτει η εν λόγω απόφαση, εφόσον, ιδίως, οι οικείες χρηματοδοτήσεις χορηγήθηκαν για να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων εξωτερικής πολιτικής της Ενώσεως.

50 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο κατάλογος των επιλέξιμων ή δυνητικώς επιλέξιμων χωρών για χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ με κοινοτική εγγύηση εκτίθεται στο παράρτημα Ι της αποφάσεως αυτής. Ο κατάλογος αυτός υποδιαιρείται σε τέσσερις ομάδες που αφορούν, αντιστοίχως, τις χώρες με προενταξιακό καθεστώς, τις χώρες της πολιτικής γειτονίας και εταιρικής σχέσης, την Ασία και τη Λατινική Αμερική και, τέλος, τη Νότια Αφρική.

51 Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι η πλειονότητα των χωρών που αναφέρονται στο παράρτημα αυτό είναι «αναπτυσσόμενες χώρες», σύμφωνα με τις κατατάξεις που πραγματοποίησαν υπ' αυτή την έννοια ο ΟΟΣΑ καθώς και η Παγκόσμια Τράπεζα. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεν εναντιώθηκαν στους χαρακτηρισμούς αυτούς.

52 Υπ' αυτή την έννοια, πρέπει να υπομνησθεί ευθύς εξαρχής ότι η Συνθήκη δεν καθορίζει την έννοια του όρου «αναπτυσσόμενες χώρες» του τίτλου της XX. Ασφαλώς, όπως προκύπτει τόσο από τις προφορικές απαντήσεις των διαδίκων σε ερώτηση του Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση όσο και από τη δεύτερη υποσημείωση της κοινής δηλώσεως που αναφέρεται στη σκέψη 40 της παρούσας αποφάσεως, ιδιαίτερη σημασία δίδεται, στο πλαίσιο της κοινοτικής πρακτικής, στον κατάλογο των δικαιούχων της δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας, τον οποίο εξέδωσε η επιτροπή αναπτυξιακής βοήθειας που συνέρχεται στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ. Πάντως, γεγονός παραμένει ότι η έννοια «αναπτυσσόμενες χώρες» πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο αυτοτελούς κοινοτικής ερμηνείας. Αυτό ισχύει επίσης ενόψει του

γεγονότος ότι η κατηγορία των αναπτυσσόμενων χωρών είναι δυναμικής φύσεως, υπό την έννοια ότι έχει την τάση να μεταβάλλεται σε σχέση με την επέλευση γεγονότων που δύσκολα μπορούν να προβλεφθούν.

53 Εντούτοις, εν προκειμένω, αρκεί να επισημανθεί ότι δεν αμφισβητείται ότι μεγάλος αριθμός —αν όχι η πλειονότητα— από τις χώρες που απαριθμούνται στον κατάλογο των επιλέξιμων χωρών του παραρτήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως μπορούν να εμπίπτουν στην έννοια αυτή, όποιος και αν είναι ο ακριβής ορισμός της.

54 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του Συμβουλίου και της Επιτροπής, ότι η καθιέρωση δράσεως χρηματοοικονομικής συνεργασίας με τρίτες χώρες μέσω της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι δυνατόν να εμπίπτει στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης.

55 Πράγματι, όπως το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή εκθέτουν, οι εταίροι της ΕΤΕπ στο πλαίσιο ενός σχεδίου λαμβάνουν, λόγω της κοινοτικής εγγυήσεως, δάνεια με ευνοϊκότερα επιτόκια, που μπορούν να αποτελούν μέτρα ενισχύσεως. Το άρθρο 179, παράγραφος 2, ΕΚ προβλέπει ότι η ΕΤΕπ υποστηρίζει την πολιτική συνεργασίας για την ανάπτυξη της Κοινότητας. Επομένως, το γεγονός ότι η δραστηριότητα της ΕΤΕπ συνίσταται κυρίως στη χορήγηση αποδοτέων πιστώσεων, και όχι επιδοτήσεων, δεν μπορεί να εμποδίσει τη δυνατότητα χαρακτηρισμού ορισμένων εκ των χρηματοδοτήσεών της ως αναπτυξιακής βοήθειας.

56 Στο πλαίσιο αυτό πρέπει επίσης να παρατηρηθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει ανά περίπτωση τη χορήγηση της κοινοτικής εγγυήσεως για χρηματοδοτήσεις της ΕΤΕπ αφορώσες ορισμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένων χωρών που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι της αποφάσεως αυτής. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 4, αυτής, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να αναστείλει κάθε νέα χρηματοδοτική δραστηριότητα της ΕΤΕπ που τυγχάνει της εν λόγω εγγυήσεως, οσάκις

συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Ασφαλώς είναι δυνατόν οι αποφάσεις του Συμβουλίου που ελήφθησαν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 2 ή 4, της προσβαλλομένης αποφάσεως να αφορούν αναπτυσσόμενες χώρες. Πάντως, κατά τις διατάξεις αυτές, οι εν λόγω αποφάσεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 181 Α ΕΚ, τούτο δε ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για αναπτυσσόμενες χώρες κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης.

Επί του σκοπού της προσβαλλομένης αποφάσεως

57 Μολονότι δεν αμφισβητείται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εντάσσεται στο πλαίσιο της προοπτικής χρηματοοικονομικής συνεργασίας με τρίτες χώρες μέσω κοινοτικού χρηματοοικονομικού μηχανισμού, παρ' όλ' αυτά το Κοινοβούλιο διαφωνεί με το Συμβούλιο και την Επιτροπή ως προς τις συνέπειες της διαπιστώσεως αυτής.

58 Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον αφορά αναπτυσσόμενες χώρες, επιδιώκει τους σκοπούς του άρθρου 177 ΕΚ, ήτοι τη σταθερή και διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Το Συμβούλιο αντιτίθεται στην άποψη αυτή, χωρίς πάντως να αναφέρει ποιος είναι ο εναλλακτικός σκοπός της εν λόγω αποφάσεως έναντι των αναπτυσσόμενων χωρών κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης.

59 Συναφώς, αντίθετα προς την άποψη που υποστηρίζουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, το περιεχόμενο της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι μάλλον αυτό που διαφαίνεται από την περιγραφή της σκέψεως 57 της παρούσας αποφάσεως, παρά ο σκοπός της. Πράγματι, από την εν λόγω απόφαση προκύπτει ότι η χορήγηση της κοινοτικής εγγυήσεως επιδιώκει σκοπούς που βαίνουν πέραν ενός μέτρου το οποίο μόνον παρεμπιπτόντως αποσκοπεί στη συνεργασία για την ανάπτυξη. Έτσι, από την τρίτη ιδίως αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει ότι αυτή τείνει στην

υποστήριξη της εξωτερικής δράσεως της Ενώσεως χωρίς να βλάπτει τη φερεγγυότητα της ΕΤΕπ. Επιπλέον, κατά το γράμμα του άρθρου 1 της αποφάσεως αυτής, η κοινοτική εγγύηση παρέχεται μόνον εφόσον, μεταξύ άλλων, οι εν λόγω χρηματοδοτικές δραστηριότητες έχουν αποφασιστεί «για τη στήριξη των σχετικών στόχων εξωτερικής πολιτικής της Ενώσεως».

60 Όπως παρατήρησε το Κοινοβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, είναι δυνατόν, ελλείψει αυτής της εγγυήσεως, η ΕΤΕπ να μη μπορεί να αναλάβει χρηματοδοτικές δραστηριότητες στις ενδιαφερόμενες χώρες. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη τους αυξημένους κινδύνους που συνδέονται με τη χορήγηση χρηματοδοτήσεων σε ορισμένες τρίτες χώρες, η φερεγγυότητα της ΕΤΕπ θα μπορούσε να επηρεαστεί από την υλοποίηση αυτών των δραστηριοτήτων στις εν λόγω χώρες, οπότε, για να μη θιγεί η φερεγγυότητα αυτή, η ΕΤΕπ θα αποτρεπόταν από το να προβεί σε αυτές ή τουλάχιστον θα υποχρεωνόταν να επιβάλει για τις δραστηριότητες αυτές αισθητά λιγότερο ευνοϊκούς όρους για τους δανειολήπτες. Έτσι, λόγω της κοινοτικής εγγυήσεως, μέσω της επιπτώσεώς της στη φερεγγυότητα της ΕΤΕπ, ευνοείται ή καθίσταται δυνατή η εκ μέρους της τελευταίας ανάληψη δεσμεύσεων στις τρίτες χώρες. Επομένως, η διατήρηση της φερεγγυότητας αυτής εμφανίζεται ως αναγκαίο μέσο για την υλοποίηση του ουσιώδους στόχου της αποφάσεως αυτής, που συνίσταται στη συμβολή στην εξωτερική πολιτική της Κοινότητας.

61 Εξάλλου, αν υποτεθεί, όπως υποστήριξαν το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο, ότι η κοινοτική εγγύηση αναπτύσσει μόνον έμμεσα αποτελέσματα έναντι των τρίτων χωρών που αφορά η προσβαλλόμενη απόφαση, καθιστώντας δυνατό στην ΕΤΕπ να χορηγεί χρηματοδοτήσεις στις εν λόγω χώρες υποκείμενες σε ευνοϊκότερους όρους, το γεγονός αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα ενσωματώσεως του μέτρου αυτού στο πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη.

62 Επιπλέον, αντίθετα προς τον ισχυρισμό της Επιτροπής, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί ουσιαστικά εσωτερικό κοινοτικό μέτρο. Είναι αληθές ότι, αρχικώς, η κοινοτική εγγύηση αναπτύσσει τα αποτελέσματά της κυρίως εντός της Κοινότητας, ήτοι στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ της ΕΤΕπ και του κοινοτικού προϋπολογισμού. Πάντως, όπως προκύπτει από τη σκέψη 59 της παρούσας αποφάσεως, η εγγύηση αυτή δεν αποτελεί τον σκοπό της αποφάσεως αυτής, αλλά το

μέσο που επελέγη για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, ο οποίος συνίσταται στην υποστήριξη της εξωτερικής πολιτικής της Κοινότητας διευκολύνοντας και ενισχύοντας τη χρηματοοικονομική συνεργασία με τρίτες χώρες μέσω της ΕΤΕπ.

63 Η κοινοτική πολιτική στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εξωτερικής δράσεως της Κοινότητας. Επιπλέον, η όγδοη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως τονίζει ότι οι χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ θα πρέπει να συνάδουν και να στηρίζουν τις εξωτερικές πολιτικές της Ενώσεως, περιλαμβανομένων και συγκεκριμένων περιφερειακών στόχων. Ομοίως, το άρθρο 3, παράγραφος 2, της αποφάσεως αυτής ορίζει ρητώς ότι η συνεργασία πραγματοποιείται σε περιφερειακά διαφοροποιημένη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο της ΕΤΕπ καθώς και τις πολιτικές της Ενώσεως σε κάθε περιοχή.

64 Υπ' αυτή την έννοια, από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η κοινοτική εγγύηση προορίζεται για την κάλυψη των χρηματοδοτικών δράσεων της ΕΤΕπ που υλοποιούνται σε χώρες που καλύπτονται μεταξύ άλλων από τον μηχανισμό χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας και από τον μηχανισμό ευρωπαϊκής γειτονίας και εταιρικής σχέσης. Η έβδομη αιτιολογική σκέψη της ίδιας αποφάσεως αναφέρει επίσης τον μηχανισμό σταθερότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 1717/2006. Η απόφαση αυτή κατατείνει επομένως στην ενίσχυση των δράσεων που αναλαμβάνονται ιδίως μέσω των τριών αυτών μηχανισμών, οι οποίοι αφορούν, τουλάχιστον εν μέρει, τη συνεργασία για την ανάπτυξη κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης. Η ανάλυση αυτή ενισχύεται από τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, η οποία αναφέρεται μεταξύ άλλων σε ενδεχόμενες δυνατότητες «να συνδυαστεί καταλλήλως η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ με τους δημοσιονομικούς πόρους της [Ενώσεως] υπό μορφή επιχορηγήσεων, επιχειρηματικού κεφαλαίου και επιδοτήσεων επιτοκίου, παράλληλα με την τεχνική βοήθεια για την προετοιμασία και την υλοποίηση των έργων, [την εφαρμογή και] την ενίσχυση του νομικού και κανονιστικού πλαισίου».

65 Επιπλέον, οι συγκεκριμένοι στόχοι που παρατίθενται στο προοίμιο της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με τις διαφορετικές περιοχές που αναφέρονται στην απόφαση αυτή αντιστοιχούν, τουλάχιστον εν μέρει, σε τυπικούς στόχους της συνεργασίας για την ανάπτυξη. Έτσι, από τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, την οποία ανέφερε το Κοινοβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προκύπτει ότι στην Ασία και στη Λατινική Αμερική —περιοχές στις οποίες η «ΕΤΕπ θα πρέπει να επιδιώξει να επεκτείνει σταδιακά τις δραστηριότητές της σε μεγαλύτερο αριθμό χωρών [...] συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο ευημερουσών χωρών»—, η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ θα πρέπει να εστιάζεται σε στόχους όπως η περιβαλλοντική βιωσιμότητα και η ενεργειακή ασφάλεια και να συμβάλλει στη

διατήρηση της παρουσίας της Ενώσεως στις περιοχές αυτές μέσω των άμεσων ξένων επενδύσεων και της μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας. Ομοίως, όπως προκύπτει αντιστοίχως από τη δέκατη τρίτη και δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ΕΤΕπ θα πρέπει να επικεντρώσει τις δραστηριότητές της, αφενός, στην κεντρική Ασία, σε μείζονα έργα ενεργειακού εφοδιασμού και μεταφοράς ενέργειας με διασυνοριακό αντίκτυπο και, αφετέρου, στη Νότια Αφρική, σε έργα υποδομών δημόσιου ενδιαφέροντος και στη στήριξη του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

66 Συνεπώς, η χρηματοοικονομική συνεργασία η οποία πραγματοποιείται, δυνάμει της προσβαλλομένης αποφάσεως, μέσω της κοινοτικής εγγυήσεως που χορηγείται στην ΕΤΕπ επιδιώκει επίσης, καθόσον αφορά αναπτυσσόμενες χώρες, τους κοινωνικοοικονομικούς στόχους του άρθρου 177 ΕΚ, ιδίως τη σταθερή και διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη αυτών των χωρών.

67 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον αφορά αναπτυσσόμενες χώρες κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης, εμπίπτει στον τίτλο αυτό και επομένως στο άρθρο 179 ΕΚ. Συνεπώς, η απόφαση αυτή έχει δύο συνιστώσες, από τις οποίες η μία αφορά τη συνεργασία για την ανάπτυξη και εμπίπτει στο άρθρο 179 ΕΚ η δε έτερη την οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία με τρίτες χώρες εκτός των αναπτυσσόμενων χωρών και εμπίπτει στο άρθρο 181 Α ΕΚ.

Επί της σχέσεως ανάμεσα στις συνιστώσες της προσβαλλομένης αποφάσεως

68 Αντίθετα προς τον ισχυρισμό του Κοινοβουλίου, η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει τις δύο συνιστώσες που περιγράφονται στην προηγούμενη σκέψη δεν αρκεί για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι έπρεπε να έχει εκδοθεί στηριζόμενη επί διπλής νομικής βάσεως αποτελούμενης από τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 35 και 36 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να προσδιοριστεί αν η μία από τις συνιστώσες της

αποφάσεως αυτής μπορεί να χαρακτηριστεί ως κύρια ή επικρατούσα, ενώ η έτερη είναι απλώς παρακολουθηματική ή, αντιθέτως, αν οι δύο αυτές συνιστώσες συνδέονται αρρήκτως μεταξύ τους, χωρίς η μία να είναι παρακολουθηματική σε σχέση με την έτερη.

69 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ευθύς εξαρχής ότι οι επίμαχες εν προκειμένω νομικές βάσεις, ήτοι τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ, αφορούν αμφότερες τη συνεργασία με τρίτες χώρες, μεταξύ άλλων, σε χρηματοοικονομικό επίπεδο, και ότι, όπως ιδίως προκύπτει από τη σκέψη 56 της παρούσας αποφάσεως, η εμπλοκή της ΕΤΕπ στο πλαίσιο χρηματοοικονομικής συνεργασίας με αναπτυσσόμενες χώρες αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συνεργασίας για την ανάπτυξη κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης.

70 Πρέπει εξάλλου να παρατηρηθεί εν προκειμένω ότι, ενώ ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει, αφενός, έναν κύριο στόχο και μία κύρια συνιστώσα που συνδέονται σχεδόν αποκλειστικώς με το άρθρο 181 Α ΕΚ και, αφετέρου, ένα παρακολουθηματικό στόχο και μία παρακολουθηματική συνιστώσα που συνδέονται με το άρθρο 179 ΕΚ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεν ήσαν εντούτοις σε θέση να αποδείξουν ως προς τι διαφέρει η οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και των τρίτων αναπτυσσόμενων χωρών τόσο πολύ από τη συνεργασία για την ανάπτυξη κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης, ώστε η απόφαση αυτή, ακόμη και στο μέτρο που η προβλεπόμενη από αυτήν συνεργασία αφορά αναπτυσσόμενες χώρες, να έχει ένα κύριο ή επικρατούντα στόχο και μία κύρια ή επικρατούσα συνιστώσα που δεν έχουν σχέση με τη συνεργασία για την ανάπτυξη κατά την έννοια του εν λόγω τίτλου XX.

71 Πράγματι, η προσβαλλόμενη απόφαση αποσκοπεί στην ενίσχυση της χρηματοοικονομικής συνεργασίας τόσο με τις αναπτυσσόμενες όσο και με άλλες τρίτες χώρες μέσω της κοινοτικής εγγυήσεως που χορηγείται στην ΕΤΕπ. Η απόφαση αυτή αναφέρεται επομένως σε δράσεις παρόμοιας φύσεως, οι οποίες διακρίνονται μόνο σε σχέση με τις ενδιαφερόμενες περιοχές και χώρες. Όπως προκύπτει από τα σημεία 77 και 78 των προτάσεων της γενικής εισαγγελέα, θα ήταν επισφαλής ή αυθαίρετη η επιδίωξη να αναγνωριστεί επικρατούσα γεωγραφική συνιστώσα στην εν λόγω απόφαση. Αυτό ισχύει κατά μείζονα λόγο ενόψει του εξελικτικού χαρακτήρα της κατηγορίας των αναπτυσσόμενων χωρών κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης και υπό το

πρίσμα της προβλεπόμενης από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της ίδιας αυτής αποφάσεως δυνατότητας του Συμβουλίου να αποφασίζει, ανά περίπτωση, για την επιλεξιμότητα χωρών που δεν αναφέρονται καν στο παράρτημα Ι της προσβαλλομένης αποφάσεως προκειμένου να τύχουν χρηματοδοτήσεως της ΕΤΕπ συνοδευόμενης από την κοινοτική εγγύηση.

72 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, υπό το πρίσμα του περιεχομένου και του στόχου της, η προσβαλλόμενη απόφαση έχει συνιστώσες που συνδέονται αρρήκτως μεταξύ τους, εμπίπτουσες, αφενός, στο άρθρο 179 ΕΚ και, αφετέρου, στο άρθρο 181 Α ΕΚ, χωρίς να είναι δυνατόν να αναγνωριστεί ένας κύριος ή επικρατών στόχος ή μία κύρια ή επικρατούσα συνιστώσα. Συνεπώς, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που παρατέθηκε στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως, πρέπει να συναχθεί ότι η απόφαση αυτή έπρεπε, κατ' αρχήν, να εκδοθεί βάσει των δύο αυτών άρθρων, εκτός αν αυτός ο συνδυασμός νομικών βάσεων πρέπει να αποκλειστεί κατά την έννοια της νομολογίας που παρατέθηκε στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως, ζήτημα το οποίο πρέπει να εξεταστεί.

Επί της συμβατότητας των διαδικασιών

73 Κληθέντες από το Δικαστήριο να απαντήσουν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, στην ερώτηση αν οι προβλεπόμενες αντιστοίχως από τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ διαδικασίες είναι συμβατές, όλοι οι διάδικοι απάντησαν καταφατικά, παρατηρώντας ότι ορισμένα μέτρα έχουν ήδη θεσπιστεί από τον κοινοτικό νομοθέτη επί της διττής βάσεως των άρθρων αυτών.

74 Πρέπει εντούτοις να υπομνησθεί σχετικώς ότι, όπως προκύπτει από τη νομολογία που παρατέθηκε στη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, ο προσδιορισμός της νομικής βάσεως μιας πράξεως δεν μπορεί να γίνεται ενόψει της νομικής βάσεως που έχει επιλεγεί για την έκδοση άλλων κοινοτικών πράξεων που εμφανίζουν ενδεχομένως παρόμοια χαρακτηριστικά.

75 Έτσι, στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως υπενθυμίζεται ότι η χρησιμοποίηση διττής νομικής βάσεως αποκλείεται στην περίπτωση που οι διαδικασίες που προβλέπονται για καθεμία από τις νομικές αυτές βάσεις είναι ασυμβίβαστες μεταξύ τους.

76 Εν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, αντίθετα προς την κατάσταση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση «Διοξείδιο του τιτανίου», το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία στο πλαίσιο της διαδικασίας τόσο του άρθρου 179 ΕΚ όσο και του άρθρου 181 Α ΕΚ.

77 Βεβαίως, στο πλαίσιο του άρθρου 179 ΕΚ, το Κοινοβούλιο ασκεί τη νομοθετική του αρμοδιότητα μέσω συναποφάσεως με το Συμβούλιο, ενώ το άρθρο 181 Α ΕΚ —μόνη νομική βάση που χρησιμοποιήθηκε για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως — προβλέπει μόνο τη διαβούλευση μεταξύ Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

78 Πρέπει, εντούτοις, να υπομνησθεί η σημασία του ρόλου του Κοινοβουλίου στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας της Κοινότητας. Όπως έχει παρατηρήσει το Δικαστήριο, η συμμετοχή του Κοινοβουλίου στη διαδικασία αυτή αποτελεί αντανάκλαση, στο επίπεδο της Κοινότητας, μιας θεμελιώδους δημοκρατικής αρχής, σύμφωνα με την οποία οι λαοί συμμετέχουν στην άσκηση της εξουσίας μέσω μιας αντιπροσωπευτικής συνελεύσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις «Διοξείδιο του τιτανίου», προαναφερθείσα, σκέψη 20 και παρατιθέμενη νομολογία, και της 30ής Μαρτίου 1995, C-65/93, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-643, σκέψη 21).

79 Συναφώς, αντίθετα προς την κατάσταση της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση «Διοξείδιο του τιτανίου», υπό τις παρούσες περιστάσεις, η χρησιμοποίηση διττής νομικής βάσεως αποτελούμενης από τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ δεν μπορεί να θίξει τα δικαιώματα του Κοινοβουλίου (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσες αποφάσεις της 10ης Ιανουαρίου 2006, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, σκέψη 54, και Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, σκέψη 59). Πράγματι, η χρησιμοποίηση του άρθρου 179 ΕΚ συνεπάγεται μεγαλύτερη συμμετοχή του

Κοινοβουλίου στο μέτρο που προβλέπει την έκδοση της πράξεως σύμφωνα με την καλούμενη διαδικασία της «συναποφάσεως». Επιπλέον, δεν υποστηρίχθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου ότι αυτή η διττή νομική βάση δεν είναι δυνατή από την άποψη της νομοθετικής τεχνικής.

80 Εξάλλου, πολλά στοιχεία συνηγορούν υπέρ του συμπεράσματος ότι η σώρευση των άρθρων 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ θα ήταν εξίσου δυνατή και ορθή σε σχέση με την προσβαλλόμενη απόφαση.

81 Πρώτον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 69 έως 72 της παρούσας αποφάσεως, οι συνιστώσες της προσβαλλομένης αποφάσεως που αναφέρονται η πρώτη στις αναπτυσσόμενες χώρες και η δεύτερη σε άλλες τρίτες χώρες συνδέονται αρρήκτως. Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη τον εξελικτικό χαρακτήρα της κατηγορίας των αναπτυσσόμενων χωρών κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης καθώς και τις απαιτήσεις της ασφάλειας δικαίου, θα ήταν αδύνατο, στην πράξη, να ευνοηθεί η παράλληλη έκδοση δύο πράξεων, από τις οποίες η μία να αναφέρεται στις αναπτυσσόμενες χώρες και να στηρίζεται μόνο στο άρθρο 179 ΕΚ, η δε έτερη να αναφέρεται σε τρίτες χώρες που δεν είναι αναπτυσσόμενες και να στηρίζεται μόνο στο άρθρο 181 Α ΕΚ. Δεύτερον, όπως προκύπτει επίσης από τις ίδιες σκέψεις της παρούσας αποφάσεως, δεν θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η μία από τις συνιστώσες αυτές είναι παρακολουθηματική σε σχέση με την έτερη.

82 Υπό τις περιστάσεις αυτές, μια λύση η οποία, ενόψει των διαφορών μεταξύ των διαδικασιών της «συναποφάσεως» και της «διαβουλεύσεως» που προβλέπονται αντιστοίχως από τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ, θα ευνοούσε μόνον τη νομική βάση του άρθρου 179 ΕΚ, ως βάση συνεπαγόμενη μεγαλύτερη συμμετοχή του Κοινοβουλίου, θα είχε ως συνέπεια η οικονομική, χρηματοοικονομική και τεχνική συνεργασία με τρίτες χώρες που δεν είναι αναπτυσσόμενες να μη καλύπτεται ρητώς από την επιλεγείσα νομική βάση. Στην περίπτωση αυτή, ο νομοθετικός ρόλος του Συμβουλίου θα επηρεαζόταν, εν πάση περιπτώσει, όπως και αν γινόταν χρήση διττής νομικής βάσεως αποτελούμενης από τα άρθρα 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ. Εξάλλου, όπως είναι σαφές από την πιο πάνω σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως, όπως ακριβώς το άρθρο 181 Α ΕΚ δεν μπορεί να αποτελέσει τη νομική βάση μέτρων που επιδιώκουν τους στόχους του άρθρου 177 ΕΚ, σχετικά με τη συνεργασία για την ανάπτυξη κατά την έννοια του τίτλου XX της Συνθήκης, το άρθρο 179 ΕΚ δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να αποτελέσει τη βάση για μέτρα συνεργασίας που δεν επιδιώκουν αυτούς τους στόχους.

83 Ακολούθως, στο πλαίσιο των ειδικών περιστάσεων της παρούσας υποθέσεως, οι οποίες χαρακτηρίζονται, μεταξύ άλλων, από τη συμπληρωματική σχέση που υφίσταται μεταξύ των τίτλων XX και XXI της Συνθήκης καθώς και από τη σχεδόν αλληλεξαρτώμενη δομή των άρθρων 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ, οι διαδικασίες που προβλέπονται αντιστοίχως από τα δύο αυτά άρθρα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ασυμβίβαστες.

84 Συνεπώς, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έπρεπε να στηριχθεί, κατ' εξαίρεση, στη διττή νομική βάση των άρθρων 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ.

85 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων στοιχείων, πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση στο μέτρο που στηρίζεται μόνο στο άρθρο 181 Α ΕΚ.

Επί του αιτήματος διατηρήσεως των αποτελεσμάτων της προσβαλλομένης αποφάσεως

86 Το Κοινοβούλιο, υποστηριζόμενο προς τούτο από το Συμβούλιο και την Επιτροπή, ζητεί από το Δικαστήριο, σε περίπτωση που ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση, να διατηρηθούν τα αποτελέσματα αυτής μέχρι να εκδοθεί νέα απόφαση.

87 Κατά το άρθρο 231, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, το Δικαστήριο μπορεί, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να προσδιορίσει εκείνα τα αποτελέσματα ενός ακυρωθέντος κανονισμού που θεωρούνται ότι διατηρούν την ισχύ τους. Η διάταξη αυτή μπορεί να εφαρμοσθεί επίσης, κατ' αναλογία, επί αποφάσεως οσάκις υφίστανται σοβαροί λόγοι ασφάλειας δικαίου, παρεμφερείς προς εκείνους που παρεμβάλλονται σε περίπτωση ακυρώσεως

ορισμένων κανονισμών, δικαιολογώντας την εκ μέρους του Δικαστηρίου χρήση της εξουσίας που του απονέμει, στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 231, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (βλ. υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, αποφάσεις της 26ης Μαρτίου 1996, C-271/94, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-1689, σκέψη 40, της 12ης Μαΐου 1998, C-106/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-2729, σκέψη 41, καθώς και της 28ης Μαΐου 1998, C-22/96, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-3231, σκέψεις 41 και 42).

88 Σύμφωνα με το άρθρο της 10, η προσβαλλόμενη απόφαση άρχισε να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, στις 30 Δεκεμβρίου 2006. Δεν αμφισβητείται ότι η ακύρωσή της χωρίς διατήρηση των αποτελεσμάτων της θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες όσον αφορά τη φερεγγυότητα της ΕΤΕπ και θα μπορούσε να οδηγήσει σε επιζήμιες αβεβαιότητες για τις τρέχουσες και τις μελλοντικές χρηματοδοτικές δραστηριότητες της ΕΤΕπ.

89 Υπό τις συνθήκες αυτές, συντρέχουν σοβαροί λόγοι ασφάλειας δικαίου που δικαιολογούν την εκ μέρους του Δικαστηρίου αποδοχή του αιτήματος των διαδίκων να διατηρηθούν σε ισχύ τα αποτελέσματα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επομένως, είναι αναγκαία η αναστολή των αποτελεσμάτων της ακυρώσεως της αποφάσεως αυτής μέχρι να αρχίσει να ισχύει, εντός εύλογης προθεσμίας, νέα απόφαση. Υπ' αυτή την έννοια, μπορεί να θεωρηθεί εύλογη προθεσμία δώδεκα μηνών από της δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

90 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα, όπως ζήτησε το Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή, που παρενέβη προς στήριξη των αιτημάτων του Συμβουλίου, φέρει, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση 2006/1016/ΕΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2006, για την παροχή εγγύησης της Κοινότητας στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε περίπτωση ζημιών από δάνεια και εγγυήσεις δανείων που χορηγούνται για σχέδια εκτός της Κοινότητας.

2) Τα αποτελέσματα της αποφάσεως 2006/1016 διατηρούνται σε ισχύ όσον αφορά τις χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων που θα έχουν συναφθεί μέχρι την έναρξη ισχύος, εντός προθεσμίας δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της δημοσιεύσεως της παρούσας αποφάσεως, νέας αποφάσεως εκδιδόμενης επί της ορθής νομικής βάσεως, ήτοι των άρθρων 179 ΕΚ και 181 Α ΕΚ λαμβανομένων από κοινού.

3) Καταδικάζει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως στα δικαστικά έξοδα, εξαιρέσει εκείνων της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4) Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)